

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2022-771

9.9.2022

Eika Forsikring AS

Bygning - innbo (kombinert)

Vannskade i bolig – ubebodd/raflyttet? – risikoendring? – fal. §§ 4-6 og 4-14.

Det oppstod vannskade i sikredes bolig som ble oppdaget i desember 2021. Forsikringen hos selskapet ble første gang tegnet i oktober 2019, og i forsikringsbeviset som gjaldt på skadetidspunktet fremkom det at boligen ikke ble leid ut, og at den hadde én-to beboere. I skadetaksten fremkom det at boligen ikke var bebodd. Selskapet avviste ansvar og viste til ansvarsbegrensningen ved raflyttet bolig, og at sikrede ikke hadde benyttet boligen som fast bolig det siste året før skaden. Nemnda kom til at selskapet ikke kunne avslå ansvar med henvisning til brudd på fal. § 4-6 da det ikke var snakk om en risikoendring ettersom raflyttingen skjedde før avtalen for perioden fra 15.12.21 ble inngått.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om erstatning for en vannskade, herunder spørsmålet om selskapet kan gjøre gjeldende en risikoendringsklausul, jf. forsikringsavtaleloven (fal.) § 4-6.

Fra sikredes forsikringsbevis hitsettes:

Opprinnelig byggår: 1975
Type kjeller: Delvis innr.
Antall beboere: 1-2 medl.
Boligen i sin helhet leies ikke ut.

(...)

SIKKERHETSFORSIKRIFTER OG ANSVARSBEGRENSNINGER VED ENDRING AV RISIKO.

Erstatningen kan bli redusert eller falle helt bort dersom du ikke følger de sikkerhetsforskrifter som selskapet har fastsatt, eller ikke gir Eika melding om endringer i risikoen, jfr. FAL §§ 4-6, 4-7 og 4-8. (...)

BOLIGFORSIKRING

(...)

ANSVARSBEGRENSNINGER

- Du må gi Eika Forsikring beskjed om endring i risiko, herunder om:

- Bygningen raflyttes (For raflyttet bygning erstattes kun brann og naturskade) (...)
- Du flytter til et annet forsikringssted.
- Boligen leies ut.

(...)

Ansvarsbegrensningene er nærmere beskrevet i vilkårets pkt. 6.

Fra forsikringsvilkårenes bestemmelser om ansvarsbegrensninger:

6. ANSVARSBEGRENSNINGER

Sikrede plikter straks å underrette selskapet hvis det skjer endringer i den risikoen som er angitt i forsikringsbeviset. Hvis det har skjedd en endring som betinger høyere premie, kan selskapets ansvar bli satt forholdsmessig ned jf. FAL § 4-7.

6.1 FRAFLYTTET BYGNING

Er bygningen fraflyttet, erstattes bare brann- og naturskade, se pkt. 4.2 og 4.12. Bygningen regnes som fraflyttet når den ikke lenger brukes som fast bolig og en vesentlig del av innbo og løsøre er fjernet, jf. FAL § 4-6. Uansett anses boligen som fraflyttet når den ikke har vært i bruk som fast bolig de siste 12 måneder før skaden.

6.2 Utleie av bolig

Utleie av hele boligen betinger høyere premie, og må derfor meldes selskapet. Hvis slik melding ikke er gitt, forhøyes egenandelen med kr 15 000, jf. pkt. 7.12.7.

Det ble oppdaget vannskade i den forsikrede boligen 20.12.21. Selskapet rekvirerte R. for å besiktige boligen. Av skaderapporten av 5.1.22 fremgikk følgende:

Hva forårsaket skaden, og hvorfor?

Huse er ikke bebodd pdd. Usikker hvor lenge, men fts sønn antydte ca 1 år tid. Ft kommer for å sjekke huset i desember 2021 og fant da lekkasje fra varmtvann på blandebatteri på badet i 1etg, vann sprutet ut i rommet. Kan ikke si hvor lenge lekkasje var pågått. Ft. stenge hovedkran i huse. Vann har rente ned i kjeller etasje. Når skade skjedde kan ikke fts samboer opplyse om.

Ved befaring er huset kaldt, se bilder videre i rapport av temperaturmåling. Årsak til skade trolig frost. Her er trulig brudd på rør flere steder som ikke er synlig, derav skadeomfang å se i kjeller, se skravert felt i planskisse.

I skaderapport fra firma Ø. datert 10.1.22 fremkom bl.a. følgende:

Regressopplysninger

Brudd på sikkerhetsforskrift

1. Stoppekran til bolig har ikke vært avstengt. Det har ifølge sønn til FT stått på varme i bolig. Bolig har sentralvarme, med bryterpanel på stue. Bolig har vært ubebodd de siste 6 årene, men vært utleid inne imellom. Sist utleid for ca. 1 år siden. Tilstrekkelig varme blir vurdert. Varmeovn på bad stod av ved befaring, det er usikkert om den har stått på før skade har oppstått.

Selskapet avviste ansvar 19.1.22 under henvisning til at bygningen var fraflyttet på skadetidspunktet:

Sakens fakta

I henhold til besiktigelsesrapport fremkommer det at boligen har vært ubebodd de siste 6 år, kun utleid for 1 år siden, men uten noe form for dokumentasjon på dette.

Vilkår punkt 1.6 FRAFLYTTET BOLIG

Er bygningen fraflyttet, erstattes bare brann- og naturskade, se pkt. 4.2 og 4.12. Bygningen regnes som fraflyttet når den ikke lenger brukes som fast bolig og en vesentlig del av innbo og løsøre er fjernet, jf. FAL § 4-6. Uansett anses boligen som fraflyttet når den ikke har vært i bruk som fast bolig de siste 12 måneder før skaden.

Selskapets konklusjon

På bakgrunn av opplysningene i saken og ovennevnte vilkårspunkt er ikke hendelsen omfattet av de vilkår som gir krav til erstatning under din boligforsikring. Skade/tap vil derfor ikke bli erstattet.

Sikrede krever dekning for skaden og bestrider at boligen var fraflyttet. Boligen har vært bebodd, og det stemmer ikke at møblement var fjernet. Forsikringstaker brukte huset i sin siste del av livet før han måtte innlegges på sykehus før julen 2021. Han klarte ikke snakke og var psykisk nedbrutt det siste året på grunn av sin dødsprognose. Han brukte huset som et fristed siden det var hans barndomshjem. Huset må anses bebodd de siste tolv måneder.

Selskapet har solgt og opprettholdt en forsikring som ikke er gyldig for boligen, og selskapet har heller ikke oppdatert forsikringstaker om at boligen ikke er dekket.

Selskapet avviser ansvar og anfører at bygningen var fraflyttet på skadetidspunktet. Ifølge vilkårpunkt 6.1 omfatter forsikringen kun brann og naturskader ved fraflyttet bolig.

I skaderapporten av 7.1.22 fremkommer det at boligen har vært ubebodd i seks år, men utleid innimellom. Boligen ble ikke brukt som fast bolig de siste tolv månedene og må regnes som ubebodd. Sikrede har ikke dokumentert at det foreligger et forsikringstilfelle som selskapet svarer for etter gjeldende forsikringsbevis og vilkår.

Boligen ble forsikret hos selskapet første gang 10.10.19. Ifølge sikredes opplysninger har forsikringstaker brukt huset i sin siste del av livet før han måtte innlegges på sykehus desember 2021. Det foreligger ingen opplysninger som skulle tilsi at det har blitt gitt uriktige opplysninger ved tegning, og det må antas at boligen var bebodd i 2019 ved tegning da ingen annen informasjon har tilkommet selskapet hverken ved tegning eller ved fornyelsen i 2020 og i 2021.

Sikrede har blitt bedt om å redegjøre for forsikringstakers bruk av huset den siste tiden og avklare hvorvidt huset var forsikringstakers faste bopel. Sikrede har ikke besvart henvendelsen.

Henvisning til brudd på opplysningsplikten, jf. fal. §§ 4-1 og 4-2, er ikke relevant i saken fordi det ikke er dokumentert at boligen har vært utleid de siste seks år eller senest for ett år siden, dette er kun informasjon gitt av de etterlatte. Det er ikke dokumentert at boligen har blitt benyttet som fast bolig de siste tolv månedene før skaden oppstod, og selskapet er således fri for ansvar.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om selskapet er ansvarlig for vannskade, herunder om det foreligger endring i risikoen, jf. fal. § 4-6.

Sikredes forsikringsbevis har følgende opplysninger:

Opprinnelig byggår: 1975
Type kjeller: Delvis innr.
Antall beboere: 1-2 medl.
Boligen i sin helhet leies ikke ut.

(...)

SIKKERHETSFORSIKRIFTER OG ANSVARSBEGRENSNINGER VED ENDRING AV RISIKO.

Erstatningen kan bli redusert eller falle helt bort dersom du ikke følger de sikkerhetsforskrifter som selskapet har fastsatt, eller ikke gir Eika melding om endringer i risikoen, jfr. FAL §§ 4-6, 4-7 og 4-8. (...)

BOLIGFORSIKRING

(...)

ANSVARSBEGRENSNINGER

- Du må gi Eika Forsikring beskjed om endring i risiko, herunder om:

- Bygningen fraflyttes (For fraflyttet bygning erstattes kun brann og naturskade)

(...)

- Du flytter til et annet forsikringssted.

- Boligen leies ut.

(...)

Ansvarsbegrensningene er nærmere beskrevet i vilkårets pkt. 6.

Videre fremgår følgende av forsikringsvilkårene:

6. ANSVARSBEGRENSNINGER

Sikrede plikter straks å underrette selskapet hvis det skjer endringer i den risikoen som er angitt i forsikringsbeviset. Hvis det har skjedd en endring som betinger høyere premie, kan selskapets ansvar bli satt forholdsmessig ned jf. FAL § 4-7.

6.1 FRAFLYTTET BYGNING

Er bygningen fraflyttet, erstattes bare brann- og naturskade, se pkt. 4.2 og 4.12. Bygningen regnes som fraflyttet når den ikke lenger brukes som fast bolig og en vesentlig del av innbo og løsøre er fjernet, jf. FAL § 4-6. Uansett anses boligen som fraflyttet når den ikke har vært i bruk som fast bolig de siste 12 måneder før skaden.

6.2 UTLEIE AV BOLIG

Utleie av hele boligen betinger høyere premie, og må derfor meldes selskapet. Hvis slik melding ikke er gitt, forhøyes egenandelen med kr 15 000, jf. pkt. 7.12.7.

Ifølge forsikringsbeviset må forsikringstaker gi beskjed om boligen leies ut eller fraflyttes, og dette behandles som risikoendring etter fal. § 4-6. En risikoendring er en endring av risikoen under forsikringsperioden. Forsikringsbeviset gjelder for perioden 15.12.21 til 15.12.22. Skaden ble oppdaget 20.12.21, altså rett etter at den aktuelle forsikringsperioden startet. I skadetaksten av 20.12.2021 heter det at:

Huse er ikke bebodd pdd. Usikker hvor lenge, men fts sønn antydnet ca 1 år tid

I skadetaksten av 10.1.22 heter det at:

Bolig har vært ubebodd de siste 6 årene

Begge takstene tilsier derfor at huset var ubebodd da forsikringsavtalen for den refererte perioden ble inngått. Selskapet anfører at dette ikke er i tråd med sikredes forklaring, som er at han "anser huset som bebodd de siste 12 måneder". Dette er imidlertid ikke ytterligere dokumentert, og det er uklart for nemnda hvem som evt. har bodd der og i hvilken periode. Når to takster legger til grunn at huset var ubebodd i hvert fall et år før skaden, må nemnda legge dette til grunn. Fraflyttingen er i så fall ikke skjedd etter at avtalen for perioden fra 15.12.21 ble inngått, men før dette tidspunktet. Det dreier seg i så fall ikke om en endring i risikoen, men et forhold som skulle vært opplyst da avtalen ble inngått. De relevante reglene er da reglene om brudd på opplysningsplikten ved fornyelse av avtalen, jf. fal. §§ 4-1 og 4-2, og ikke risikoendring etter fal. § 4-6.

Selskapet har avslått ansvar med henvisning til brudd på fal. § 4-6. Nemndspraksis har tolket fal. § 4-14 slik at selskapet i avslagsbrevet må henvise til hvilken bestemmelse de vil påberope seg som grunnlag for avslaget. Selskapet har her henvist til gal bestemmelse og kan derfor ikke påberope seg brudd på opplysningsplikten, jf. FinKN 2021-622.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Sikrede gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Vibeke Stiansen (selskapsrepresentant) og Hege Sundby (forbrukerrepresentant).